CÁC PHƯƠNG PHÁP HỌC TỪ VỰNG

Người thực hiện: **Nguyễn Phương Nga**
Lớp: **2I-07**
Giáo viên hướng dẫn: **Phạm Nữ Vân Anh**

I. Vai trò của việc sử dụng thành thạo từ vựng trong học ngoại ngữ:

Trong học ngoại ngữ, học từ vựng đóng vai trò rất quan trọng. Khi học một ngôn ngữ mới dù bạn có khả năng nghe, nói, đọc, viết tốt đến mấy, nếu như không có vốn từ vựng phong phú ngay cả trong lĩnh vực hiểu biết của mình, bạn sẽ không bao giờ được xem là sử dụng thành thạo ngoại ngữ đó.

Hãy thử tưởng tượng khi bạn đang thuyết trình về một vấn đề nào đó, có rất nhiều ý tưởng sắp xếp trong đầu và bạn chỉ cần chuyển đổi chúng sang ngôn ngữ mới, sao cho người nghe dễ dàng tiếp nhận và hiểu được. Nhưng bạn không thể tìm ra được từ thích hợp để thể hiện chúng ra bằng lời. Có thể bạn thực sự không biết từ đó, hoặc có thể bạn đã học rồi, nhưng đã quên. Vốn từ vựng bạn đã học có thể rất dồi dào, nhưng nằm hỗn độn, không được sắp xếp theo trật tự. Và thật khó khăn để tìm được từ cần thiết để diễn đạt ý tưởng của mình, đặc biệt là khi nói vì nói đòi hỏi bạn phải phản xạ nhanh.

Có nhiều lớp dạy cho bạn kĩ năng nghe, nói, đọc, viết, nhưng có lẽ chưa có một lớp học nào mở ra để dạy bạn cách học từ vựng. Vậy, hãy tự khám phá và tìm ra cho mình phương pháp học phù hợp nhất, bởi khác với các kĩ năng còn lại, bạn có thể tự mình học từ mà không cần đến sự chỉ dẫn của giáo viên. Trong bài viết này sẽ nói chủ yếu tới việc học từ trong tiếng Italia.

II. Một số kinh nghiệm học từ:

Có rất nhiều phương pháp học từ vựng tốt và có hiệu quả. Nhưng dường như nhiều người vẫn chưa tìm ra, hay nói cách khác, chúng ta quá phụ thuộc vào những cách học truyền thống được thày, cô giáo hướng dẫn khi còn học phổ thông. Việc tập chép nhiều lần, thậm chí hàng chục lần một từ để ghi nhớ là một cách học như vậy. Chúng ta không thể phủ nhận lợi ích của nó, vì nếu có thể nhớ được, bạn sẽ nhớ rất lâu. Tương tự cũng có một cách học khác là bạn chia tờ giấy thành bốn cột, cột 1 ghi từ cần học, cột 2 ghi ý nghĩa, cột 3 và cột 4 để trống. Mỗi lần học xong một từ, bạn gấp một cột lại, như vậy mỗi lần nhìn vào trang giấy, bạn chỉ có thể thấy hoặc là từ cần học, hoặc là nghĩa của từ, và viết nghĩa còn lại vào cột 3 và cột 4. Đây cũng là một trong các cách học có hiệu quả.

Nhưng theo xu hướng thời đại, ngoại ngữ không chỉ là một môn học bắt buộc trong trường học. Đó là một công cụ, một phương tiện giúp bạn hội nhập với thế giới. Chúng ta không thể tư duy việc học theo kiểu một học sinh, hãy xác định rõ mục tiêu của bạn khi học ngoại ngữ, học để phục vụ cho công việc và thậm chí là cuộc sống của mình.

Do vậy, không thể áp dụng các cách học "tĩnh", hay là kiểu học từ vựng "chết" như trên. Khi bạn học kĩ năng nói, bạn không thể "nói thầm" bằng cách viết trên giấy; khi học kĩ năng nghe, bạn không thể đơn thuần đọc trong sách và nghĩ rằng, khi nghe người nước ngoài nói, cũng rành mạch từng lời như trong trang sách được.

Tương tự như vậy, hãy coi học từ vựng trong khi học ngoại ngữ cũng là một kĩ năng cần thiết. Hãy hoạch định cho mình một cách học theo hệ thống, tiến dần từng bước một, cho đến khi bạn dù đang nói hay đang viết bằng ngôn ngữ đó, có thể để ý tưởng phát triển một cách thoải mái, không cần dừng lại để lựa chọn và cân nhắc từ ngữ, như vậy là bạn đã thành công.

1. Khởi đầu:

Trước hết, khi bắt đầu học từ vựng, bạn cần chuẩn bị cho mình một cuốn từ điển thật tốt. Khi học ngoại ngữ, dù là chỉ mới ở giai đoạn bắt đầu, bạn hãy dùng từ điển giải thích nghĩa bằng chính thứ tiếng đó.

Ví dụ: học tiếng Anh thì hãy dùng từ điển Anh – Anh, học tiếng Italia hãy dùng từ điển Italia – Italia.

Khi sử dụng từ điển, nếu dùng từ điển chuyển nghĩa về tiếng mẹ đẻ, rất dễ khiến bạn có tâm lí phụ thuộc, mở từ điển ra có thể tìm thấy ngay những gì mình cần. Cái gì dễ dàng tìm thấy thường không được ghi nhớ lâu.

Tất nhiên có rất nhiều loại từ điển cho các trình độ và lĩnh vực khác nhau. Hãy xác định rõ trình độ của mình, nếu là người mới bắt đầu, dùng một cuốn từ điển gốc dành cho trình độ sơ cấp, đặc biệt có thêm tranh ảnh minh họa sẽ đạt hiệu quả rất cao. Khi đã đạt đến trình độ trung cấp, bạn có thể tương đối hiểu những từ khó, bạn có thể lựa chọn cho mình cuốn từ điển chuyên ngành phù hợp.

2. Phương pháp học:

Khi học từ, bạn không nên quá chăm chú vào việc thu nạp càng nhiều từ càng tốt. Nên nhớ rằng, bạn học từ không chỉ để học và để nhớ, mà bạn học để sử dụng. Biết quá nhiều từ đôi khi không mang lại nhiều ích lợi mà chỉ làm bạn lúng túng vì dễ bị nhầm lẫn và nhiều từ thậm chí bạn không dùng đến bao giờ. Do vậy, hãy lựa chọn từ ngữ khi học, các nhóm từ cơ bản phải biết trong cuộc sống hàng ngày và các từ thuộc về chuyên ngành. Khi đã thành thạo, bạn có thể chọn học các nhóm từ mới khó hơn hoặc từ chuyên ngành.

Để dễ dàng ghi nhớ, đừng học theo kiểu học từ nào biết từ nấy. Hãy phân chia các từ cần thiết vào các nhóm và theo chủ đề riêng (như trong tiếng Việt có thực từ và hư từ). Hãy quy ước các từ theo các nhóm riêng.

2.1. Sơ đồ hóa:

Trước hết với các từ loại có thể sơ đồ hóa theo chủ đề dễ dàng như danh từ, động từ, tính từ… hãy áp dụng tối đa việc sử dụng sơ đồ hình cây khi học từ vựng, thông thường cách học này cho kết quả tốt với đa số người học. Việc hình ảnh hóa các con chữ dễ làm chúng ta hứng thú hơn với việc học. Bạn có thể kết hợp cả sơ đồ và hình ảnh, các biểu tượng minh họa cho từ, hoặc thêm vào các màu sắc sinh động nếu bạn thấy chúng tạo được hứng thú học.

Hãy phân nhóm thật chi tiết. Một trang web tra cứu từ vựng rất hữu ích trên mạng Internet hiện nay là http://wordreference.com/ có cách làm tương tự như vậy. Khi bạn sử dụng từ điển English definition để tìm nghĩa một từ, trước hết, trang web sẽ chỉ ra cho bạn Category Tree (sơ đồ cây) dẫn tới từ đó.

<u>Ví dụ:</u> tra nghĩa từ "mento" – cằm, ta có: Entita` -> cosa -> part; pezzo -> caratteristica -> mento…

Tất nhiên khi học, bạn hãy "cá nhân hóa" sơ đồ cây của mình, sao cho bản thân mình cảm thấy dễ học và dễ nhớ nhất, đừng bắt chước sơ đồ của ai vì mỗi người có một cách tư duy và ghi nhớ khác nhau.

Một điều quan trọng là hãy ghi nhớ từ loại của các từ hay chức năng của chúng trong câu: danh từ, động từ, tính từ, trạng từ, liên từ… Đừng bỏ qua bất cứ từ nào! Tương tự như khi bạn có trong tay một bộ sưu tập âm nhạc, có rất nhiều ca khúc được phân rõ vào các thể loại khác nhau: nhạc trẻ, nhạc dân ca, nhạc thính phòng… Trong mục nhạc trẻ lại có các nhánh nhỏ: Rock, Pop, R&B… Với những bài hát bạn không thể phân loại, bạn sẽ cho vào mục "Tổng hợp". Có thể chắc chắn một điều, sẽ không bao giờ bạn đụng vào nhóm này, ta thường có xu hướng lựa chọn những thứ đã được sắp xếp theo trật tự và chủ đề hơn. Vì vậy, hãy nắm chắc từ loại của các từ và phân biệt cẩn thận trước khi học nghĩa của chúng.

2.2. Phân loại:

<u>2.2.1. Từ đồng nghĩa:</u>

Trong các ngôn ngữ đều có một số từ dễ gây nhầm lẫn cho người học, nhất là các từ đồng nghĩa hoặc gần nghĩa hoặc các nhóm từ có liên quan đến nhau. Hãy tự khắc phục điều khó khăn này bằng cách lập các sơ đồ dễ hiểu, qua đó bạn vừa làm phong phú vốn từ, vừa dễ dàng phân biệt các từ.

<u>Ví dụ:</u> ta có mô hình sau

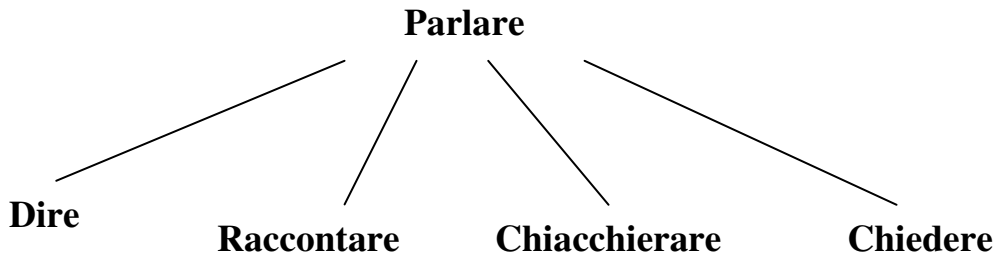

Các từ liên quan đến "nói": nói, bảo – kể – tán gẫu – hỏi, yêu cầu

<u>2.2.2. Từ trái nghĩa:</u>

Với các cặp từ trái nghĩa, ta có thể viết chúng cùng với nhau, khi học hãy so sánh chúng trong các ngữ cảnh khác nhau, càng tạo được ấn tượng về sự đối lập giữa chúng, bạn sẽ càng dễ nhớ hơn.

<u>Ví dụ:</u>

Một số cặp từ đối lập: sâu – nông; rộng – hẹp; giàu – nghèo; đắt – rẻ …

Profondo

Basso

Ricco

Povero

Largo

Stretto

A buon mercato

Caro

2.2.3. Cụm từ:

Với các từ thường được sử dụng và kết hợp trong các cụm từ, thành ngữ quen thuộc, hãy ghi nhớ các cụm từ đó thay vì chỉ học từ "chết".

Ví dụ: khi học từ "interessarsi" hãy học thêm giới từ đi kèm là "di" để có cụm "interessarsi di" (quan tâm, yêu thích điều gì).

Các động từ và tính từ có giới từ đi kèm rất phổ biến trong nhiều ngôn ngữ. Với tiếng Italia: Bạn sẽ không thể thuộc nếu chỉ đọc đi đọc lại cụm từ đó, hãy đặt chúng vào câu; thay vì sử dụng một từ đơn, hãy thay thế bằng một cụm từ có nghĩa tương tự, sẽ mất nhiều thời gian để suy nghĩ nhưng lại giúp bạn nhanh ghi nhớ cách dùng.

Ví dụ: động từ "avere paura di" (sợ rằng, e rằng, sợ) trong câu: "Ho paura di stare in casa da sola".

1.2.4. Nhóm các từ liên quan tới một chủ đề:

Sơ đồ gợi nhớ sử dụng hình ảnh ví dụ:

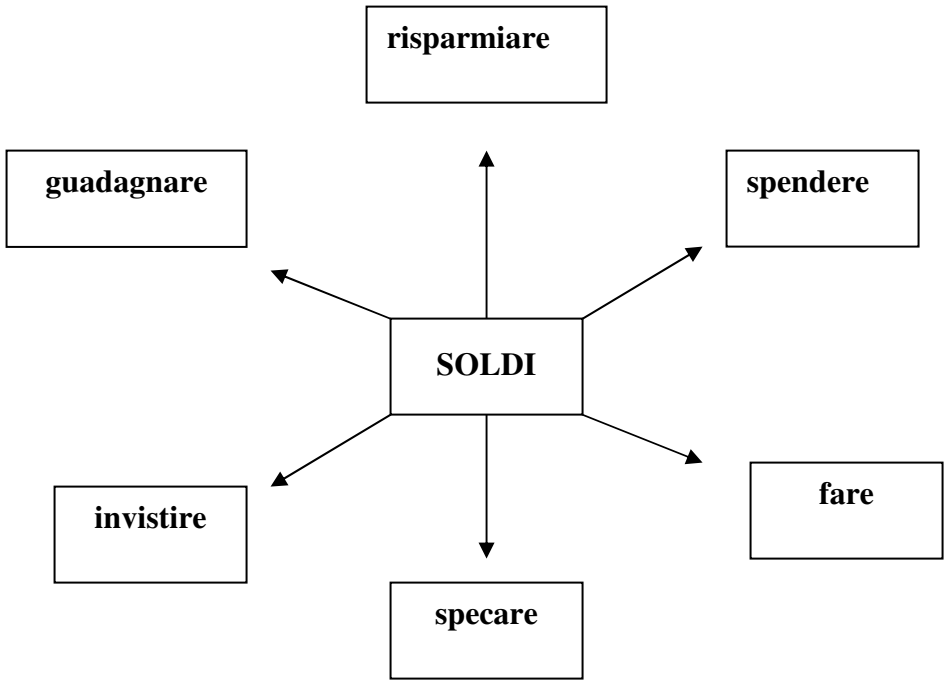

(tiền : kiếm – tiết kiệm – tiêu - đầu tư – làm – lãng phí)

Khi đã hoàn tất sơ đồ với các chủ đề từ vựng quen thuộc như gia đình, bạn bè, nhà cửa, công việc… bạn có thể lập các sơ đồ tương tự hướng tới các lĩnh vực mình yêu thích như âm nhạc, thể thao, thời trang… để nâng cao vốn từ vựng. Bạn chỉ thật sự học tập tốt nếu như bạn có hứng thú và say mê, hãy khơi dậy hứng thú học bằng cách gắn liền chúng với sở thích hay các mối quan tâm của bạn.

Khi đã có các bản "từ điển cá nhân" của riêng mình, hãy bắt tay vào việc ghi nhớ chúng. Hãy xác định rõ khoảng thời gian bạn phải học một sơ đồ nhỏ, rồi kết hợp chúng để hoàn thành hết sơ đồ lớn hơn. Một nhánh nhỏ có thể chỉ gồm năm từ. Hãy liên hệ chúng với các sự vật, hiện tượng xung quanh mình.

Ví dụ: học về các đồ vật trong nhà bếp, bạn có thể dùng các mẩu giấy nhớ nhỏ, dính lên các đồ vật đó để bất cứ khi nào bạn cũng có thể thấy chúng. Khi nhìn tủ lạnh, hãy nhớ "frigorifero" trong tiếng Italia hoặc "fridge" trong tiếng Anh v.v..

Tập đặt các câu đơn giản với chúng.

Ví dụ: "Ho un frigorifero nuovo." hay "Questo frigorifero è un regalo per mia madre."… Khi học được một mẫu câu hoặc cấu trúc ngữ pháp mới, hãy áp dụng chúng ngay với các từ đã học, điều đó sẽ giúp bạn không chỉ sử dụng quen mẫu câu đó mà còn ghi nhớ luôn từ mới.

- ***Chú ý: Phiên âm và trọng âm***

Khi học từ vựng, hãy đặc biệt chú ý đến phần phiên âm của từ. Bạn không thể chỉ nhớ cách viết của từ mà phải nắm chắc cách đọc của từng từ. Không thể trong một lúc có thể học thuộc bảng kí tự phiên âm được nên bạn có thể học dần trong khi viết ra cách phiên âm của từ, bắt đầu từ các từ ngắn và dễ, chỉ gồm một nguyên âm. Dần dần điều đó sẽ giúp bạn hình thành thói quen viết từ đi kèm với phiên âm và đọc từ đó ra trong lúc viết.

Ví dụ: ta có **cercàre [ʧer'kare] (vtr):** tìm kiếm, cố gắng, tìm cách…

Bên cạnh phiên âm của từ, nếu như tiếng Việt có sáu dấu thanh, thì trong các ngôn ngữ châu Âu, mỗi từ lại có trọng âm của từ, cũng như câu cũng có trọng âm của câu. Đó là một yếu tố đặc biệt quan trọng cần chú ý khi học từ vựng tiếng Italia.

Trong ví dụ từ "cercare" bên trên, các bạn có thể thấy dấu trọng âm nằm ở "ca". Với tiếng Italia, chỉ có trường hợp đặc biệt, dấu trọng âm mới xuất hiện trên từ khi viết, ví dụ: Universita`, facolta`, giù, sé…

Trong tiếng Ý mỗi từ kết thúc bằng một nguyên âm, cùng với trọng âm của từ - điều đó đã làm cho tiếng Ý trở thành một trong những ngôn ngữ giàu nhạc điệu nhất thế giới. Vì vậy, ngoài việc hiểu phiên âm của từ, bạn còn cần nắm chắc trọng âm của từ.

III. Luyện tập:

Để nghe và nắm bắt từ tốt hơn, bạn hãy cố gắng nghe càng nhiều càng tốt. Bạn có thể nghe qua băng, tải các đoạn âm thanh đọc từ vựng từ các trang web như wordreference.com, Babylon.com… Kết hợp nhìn hình ảnh trực tiếp và nghe cách phát âm thật chuẩn xác, bạn sẽ nhanh chóng ghi nhớ từ cần thiết.

Với bất kì một từ loại nào, kể cả với các từ trừu tượng như từ cảm thán, liên từ, trạng từ… không có cách học nào tốt hơn việc bạn thường xuyên sử dụng chúng. Trong các buổi học hay bất cứ khi nào rảnh rỗi, bạn hãy nghĩ ra các chủ đề liên quan đến một sơ đồ từ vựng cụ thể hay một số từ đang dự định học, thể hiện chúng dưới dạng các câu tường thuật đơn giản, tự đặt ra câu hỏi và trả lời…

Ví dụ: khi nói về chủ đề công việc, hãy thử nói về bản thân, sử dụng một số từ liên quan đến công việc mình đang làm, kết hợp các trạng từ và liên từ cho câu văn thêm sinh động "Sono una **studentessa**. *Adesso* **studio la lingua** italiana *a*ll'**Universita`** *di* Hanoi. La **studio** soltanto *da* 6 mesi ma la trovo una lingua molto interessante."

Tự đặt câu hỏi: "Che cosa faccio adesso?"/ "Che cosa studi?"/ "Dove studi?"… và tự trả lời.

Theo trang web GlobalEducation, bạn cũng có thể nâng cao vốn từ vựng của mình thông qua việc dạy người khác – những người ở trình độ thấp hơn bạn. Trong lúc truyền đạt lại và giải thích nghĩa cho người khác, bạn vừa ghi nhớ từ thêm một lần nữa, và từ các lỗi về ngữ âm, ngữ nghĩa họ mắc phải bạn có thể rút ra kinh nghiệm cho mình. Giảng dạy cũng là một cách học!

Ngày nay, trong thời đại của Internet, máy nghe nhạc Ipod, bạn hoàn toàn có thể chủ động trong việc lựa chọn các hình thức học tập phù hợp với mình. Hãy năng động trong việc học từ trong khả năng có thể thông qua xem các bộ phim có phụ đề, chơi trò chơi điện tử, nghe nhạc… Mỗi khi học được một từ mới, hãy chú ý tìm kiếm, bất cứ lúc nào bạn cũng có thể bắt gặp chúng trong một bộ phim, một trò chơi, tình cờ nghe được trong một bài hát hay thậm chí trên các băng rôn quảng cáo…

Ví dụ: Với cặp từ trái nghĩa "ricco" - "povero" (giàu – nghèo) bên trên, ta có thể nhận ra tên một ban nhạc rất nổi tiếng của Ý "Ricchi e Poveri".

Từ đó bạn sẽ cập nhật thêm được một cách sử dụng hay kết hợp mới của từ. Với Google như một công cụ hỗ trợ đắc lực, bạn có thể dễ dàng tải các bài hát, các bài đọc, các đoạn âm thanh… vào máy nghe nhạc của mình để có thể nghe ở mọi nơi, mọi lúc, vừa giúp nâng cao kĩ năng nghe, vừa giúp củng cố và mở rộng vốn từ. Đồng thời, bạn có thể trực tiếp kiểm tra khả năng phát âm của mình bằng cách ghi âm lại giọng đọc của mình và so sánh với giọng đọc của người bản ngữ.

Để đạt được kết quả cao nhất, trước hết bạn hãy tạo cho mình tâm lí thoải mái khi học. Đừng nghĩ rằng học từ là một cực hình, hãy coi đó là một trò chơi ngôn ngữ khi đối chiếu, so sánh sự khác nhau giữa tiếng mẹ đẻ và một thứ ngôn ngữ mới. Chỉ khi có hứng thú, yêu thích bạn mới có thể học tốt.

"Thầy dạy tiếng cho Bác Hồ chính là Người. Phương tiện duy nhất của Người là quyển vở và cây bút chì. Người học ở mọi nơi, mọi lúc có thể". Bằng lòng quyết tâm, ý chí cầu tiến, Bác Hồ đã học và sử dụng thành thạo hơn sáu thứ tiếng khác nhau. Giờ đây, với mọi phương tiện học tập hiện đại, thuận tiện, nếu chăm chỉ và có mục đích học tập rõ ràng, bạn hoàn toàn có thể làm được như vậy. Hãy luôn ghi nhớ: Học từ vựng là một cuộc chơi, không phải môn học nặng nề, khô khan trong giáo trình. Ai là người có thể điều khiển và sử dụng ngôn từ tài tình nhất chính là người chiến thắng.

Một số trang web học từ vựng có hiệu quả (đặc biệt với tiếng Italia):

http://www.wordreference.com: từ điển Anh - **Italia**, **Italia** – Anh

http://www.dizionario-italiano.it: từ điển **Italia** – **Italia**

http://www.pdictionary.com/italian/: tra cứu từ điển tiếng **Italia** qua hình vẽ

http://www.syvum.com/learn/vocabulary/Italian/: bao gồm nhiều trò chơi từ vựng dành cho tiếng **Italia**

Tài liệu tham khảo:

http://www.thunglunghoahong.com/ForeignLanguage/

http://onthi.com/

http://www.goldenkey.edu.vn/forums/